

**CẤU TRÚC ĐỀ THI HSG LỚP 9
NĂM HỌC 2025-2026**

Môn: Ngữ văn - Thời gian: 150 phút

(Kèm theo Công văn số /SGD&ĐT-QLCL ngày 2024
của Sở Giáo dục và Đào tạo Phú Thọ)

I. PHẦN ĐỌC HIỂU: (2,0 điểm)

- Đánh giá năng lực đọc hiểu văn bản của học sinh. Ngữ liệu là văn bản nằm ngoài sách giáo khoa đang sử dụng của cấp học, thuộc một trong các loại sau:

- + Văn bản nghị luận.
- + Văn bản thông tin.
- + Văn bản nghệ thuật.

- Phần Đọc - hiểu gồm các câu hỏi với các mức độ: nhận biết, thông hiểu, vận dụng.

*** Nhận biết:**

- + Nhận diện thể loại, kiểu văn bản.
- + Chỉ ra các từ ngữ, hình ảnh, chi tiết, nội dung trong đoạn trích/văn bản.
- + Xác định các thành phần câu.
- + Chỉ ra biện pháp tu từ trong đoạn trích/văn bản.
- + Xác định được người kể chuyện, lời đối thoại và lời độc thoại trong đoạn trích/văn bản.

- + Nhận biết sắc thái nghĩa của từ ngữ và việc lựa chọn từ ngữ.
- + Các đoạn văn diễn dịch, quy nạp, song song, phối hợp.
- + Xác định được cách dẫn trực tiếp và cách dẫn gián tiếp.
- + Xác định được từ ngữ mới và nghĩa mới.

*** Thông hiểu:**

- + Khái quát chủ đề/nội dung, vấn đề chính của đoạn trích/văn bản.
- + Giải thích nội dung/ý nghĩa của từ ngữ, hình ảnh, chi tiết,... trong đoạn trích/văn bản.

- + Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ.
- + Hiểu tác dụng của các thành phần câu.
- + Hiểu các cách biến đổi và mở rộng cấu trúc câu.
- + Hiểu đặc điểm câu đơn, câu ghép và câu đặc biệt, câu rút gọn.
- + Hiểu đặc điểm, chức năng câu khẳng định và câu phủ định.
- + Hiểu nghĩa tường minh và nghĩa hàm ẩn của câu.

*** Vận dụng:**

- + Bày tỏ quan điểm đồng tình hoặc không đồng tình về một ý kiến trong đoạn trích/văn bản.
- + Rút ra bài học/thông điệp sâu sắc nhất từ đoạn trích/văn bản.

+ Trình bày quan điểm cá nhân về một vấn đề từ đoạn trích/văn bản.

II. PHẦN VIẾT: (8,0 điểm)

Câu 1 (3,0 điểm)

Đánh giá năng lực viết của học sinh thông qua yêu cầu tạo lập văn bản nghị luận xã hội khoảng 400 chữ. Nội dung văn bản bàn về các vấn đề của xã hội.

Câu 2 (5,0 điểm)

Đánh giá năng lực viết của học sinh thông qua yêu cầu viết bài văn nghị luận văn học.

Phạm vi kiến thức:

- Lí luận văn học:

+ Nội dung và hình thức văn bản văn học, cảm hứng chủ đạo và tư tưởng của văn bản văn học...

+ Nhà văn và quá trình sáng tạo.

+ Đặc trưng văn học.

+ Đặc trưng thể loại thơ, truyện.

+ Chức năng và giá trị văn học.

+ Tiếp nhận văn học.

+ Các vấn đề lí luận khác được quy định trong chương trình THCS.

- Tác phẩm văn học: thuộc các thể loại thơ, truyện, kí, kịch.

I. PHÂN ĐỌC HIỂU (2,0 điểm)

Trong Lễ bế giảng và trao bằng cử nhân khoa học cho sinh viên tốt nghiệp năm 2019, GS, TS Nguyễn Văn Minh - Nguyên Hiệu trưởng Trường Đại học Sư phạm Hà Nội đã phát biểu:

[...] Thầy hằng mong sự khởi đầu hôm nay của các em không phải bắt đầu từ sự xa hoa, hào nhoáng mà hãy bắt đầu bằng những điều chân thực, từ những trăn trở với người, với đời và với thời cuộc. Hãy khởi đầu bằng tình yêu thương và lòng bao dung cao cả.

Hãy bắt đầu nơi những em bé còn ăn mèn mèn thay cơm, phải co ro trong ngày đông giá rét. Hãy bắt đầu từ những đồng làng khô cằn, mẹ cha của các em vất vả dưới nắng chang chang. Hãy bắt đầu từ những điều thương tâm hàng ngày xảy ra trong cuộc sống. Hãy bắt đầu bằng hành động để trả lời "Vì sao đất nước vẫn còn nghèo? Vì sao những giá trị cao sang đang bị bào mòn?" Hãy phá vỡ những giới hạn chúng ta có. Các em có dám dấn thân để thay đổi cuộc đời?

[...] Đừng chọn thời gian cho mỗi riêng mình và đừng chọn lối mòn mà đời ta từng quen đi lại, chỉ trờ lối về quê cha đất mẹ. Hãy bắt đầu những điều tưởng chừng rất dễ để cảm hóa một con người, để họ nhận biết đúng sai. Biết gieo vào lòng người nhiều hy vọng và ngày mai sẽ tốt tươi hơn.

(<http://xanhx.vn/binh-di-cau-quy/gs-ts-nguyen-van-minh-hay-khoi-dau-bang-tinh-yeu-thuong-va-long-bao-dung-cao-ca-22.html>)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ trong đoạn văn: *Hãy bắt đầu nơi những em bé còn ăn mèn mèn thay cơm, phải co ro trong ngày đông giá rét. Hãy bắt đầu từ những đồng làng khô cằn, mẹ cha của các em vất vả dưới nắng chang chang. Hãy bắt đầu từ những điều thương tâm hàng ngày xảy ra trong cuộc sống. Hãy bắt đầu bằng hành động để trả lời "Vì sao đất nước vẫn còn nghèo? Vì sao những giá trị cao sang đang bị bào mòn?"* Hãy phá vỡ những giới hạn chúng ta có.

Câu 2. "Đừng chọn thời gian cho mỗi riêng mình và đừng chọn lối mòn mà đời ta từng quen đi lại, chỉ trờ lối về quê cha đất mẹ". Em có đồng tình với quan điểm trên của tác giả không? Vì sao?

II. PHẢN VIẾT (8,0 điểm)

Câu 1 (3,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý kiến sau:

Đừng đi theo nơi mà đường mòn có thể dẫn đến. Hãy đi vào nơi không có lối mòn và để lại dấu vết. (Ralph Waldo Emerson)

Câu 2 (5,0 điểm)

Hình tượng nghệ thuật không chỉ khơi dậy sự đồng cảm mà còn có khả năng cuốn hút ta vào những cuộc đối thoại: đối thoại giữa các nhân vật trong truyện, đối thoại với tác giả và đối thoại với chính bản thân mình.

(*Lí luận văn học*, Trần Đình Sử, NXB ĐHSP, 2008, tr.219 - 220)

Bằng trải nghiệm văn học, em hãy làm sáng tỏ nhận định trên.

-----Hết-----